Plan van aanpak: Breed Overleg Zelfredzaamheid

Bevorder de zelfredzaamheid van verminderd zelfredzame

Wmo Adviesraad

J.A. van Eijk
10 augustus 2009

Inleiding
In de afgelopen jaren hebben er enkele grote incidenten plaats gevonden. Dit heeft geresulteerd in een aantal onderzoeken. Hieruit blijkt dat op gebied van rampen en calamiteiten de gevolgen van mensen die verminderd zelfredzaam zijn groter zijn dan in eerste instantie is gedacht. 20% van de Nederlandse bevolking is verminderd zelfredzaam en loopt hierdoor een verhoogd risico bij incidenten, rampen en calamiteiten. In 2007 heeft de minister van Binnenlandse zaken de gemeenten in Nederland een brief gestuurd waarin zij aandacht vraagt voor de veiligheid van mensen met een beperking.

Wat is zelfredzaamheid?
Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten. Zelfredzaamheid is aanvullend op en komt niet in de plaats van overheidszorg.
Iedere burger is zelf verantwoordelijk voor zijn/haar veiligheid. Hij of zij kunnen zelf een zodanige bijdrage leveren aan hun veiligheid. Hierbij zullen verminderd zelfredzamen ondersteuning nodig hebben.
Burger biedt bijdrage aan eigen veiligheid en de veiligheid van de buren. Niet alles kan door e overheid worden geregeld.

Burgerhulp betekent: het voorkómen dat medeburgers door eigen toedoen in een dreigende situatie terecht komen. Het zich voorbereiden op het geven van hulp aan medeburgers tijdens een incident en het daadwerkelijk helpen van medeburgers tijdens incidenten door bevrijden, begeleiden bij vluchten en evacueren, of door het verrichten van medische handelingen. Burgerhulp tijdens incidenten ter plaatse wordt aangeduid als ‘omstanderhulp’.

Personen met beperkingen kunnen -voorzien van de juiste hulpmiddelen of aanpassingen in de ‘juiste’ omgeving zelfstandig functioneren. De behoefte aan hulp van derden is hierbij geen criterium om die persoon als niet-zelfredzaam te kwalificeren. Iemand die hulp van derden weet te organiseren, gedraagt zich zelfredzaam. Dikwijls is het onderzoek naar menselijk (zelfstandig) functioneren op specifieke doelgroepen en risicofactoren gericht. De mate van zelfredzaamheid van individuen in het dagelijks leven zal invloed hebben op hun zelfredzaamheid tijdens rampen en zware ongevallen. Anderzijds hoeft het niet zo te zijn dat iemand die gewoonlijk volledig zelfredzaam is, zich ook tijdens een ramp goed zal weten te redden, (zonder dat sprake is van letsel), vanwege de werking van stress.

Uit studie is gebleken dat burgers zich tijdens en direct na rampen opvallend verantwoord en sociaal gedragen. Dit is in tegenspraak met het beeld dat vaak in media opgeroepen wordt. Verhalen over plunderingen, paniek, apathie en afhankelijkheid blijken zeer vaak niet te kloppen.

Door de Wet maatschappelijke ondersteuning zullen er steeds meer mensen zelfstandig blijven wonen. Deze groep mensen zou in het verleden eerder naar verzorg of verpleeghuizen gaan. Hierdoor zal de groep verminderd zelfredzame gaan toenemen. Op een van de avonden in de maanden september en oktober zal door de Wmo Adviesraad een Breed Overleg worden georganiseerd. Dit Breed overleg zal het bewustwordingsproces Zelfredzaam op gang moeten brengen. Deze avond is niet alleen voor de verminderd zelfredzame maar ook voor organisaties die de belangen behartigen voor deze groep en voor geïnteresseerde inwoners van Spijkenisse.

Doel
De doelstelling van de informatiebijeenkomsten is om de zelfredzaamheid van burgers van Spijkenisse te bevorderen. De uitkomst moet zijn wat kunnen verminderd zelfredzame zelf en wat kan men van de overheid verwachten.

Bekendheid
Wil je de doelgroep goed bereiken dan is de communicatie erg belangrijk. Er zullen op een aantal pijlers worden ingezet. Zo zullen er uitnodigingen worden verzonden naar de ons bekend zijnde organisaties. Deze hebben eerder meegedaan aan de diverse avonden van Breed Overleg. De brieven zullen door de Wmo Adviesraad worden in gevouwen en geadresseerd. In samenwerking met de afdeling Communicatie van de gemeente Spijkenisse zal een persbericht worden opgesteld. Dit persbericht zal aan de lokale media worden verspreid. Ook zal een persbericht worden verzonden aan het Algemeen Dagblad. Ook zal er aandacht worden besteed in de Voorlichtingskrant. Verder zullen de website van de gemeente en de Wmo Adviesraad hier aandacht aan besteden.
Er is nog op 1 punt nog geen besluit genomen. Daarbij is het van belang of de Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning ons hierbij kan helpen. Zij hebben de adressen van alle cliënten van de Wmo. De doelgroep bij uitstek om deze avond te promoten.

Actie:
- Vast stellen datum (controleren op agenda gemeenteraad en college) 29 oktober 2009
- Persbericht schrijven (in samenwerking met afd. Communicatie)
- Persbericht verzenden
- Adressen uitdraaien
- Uitnodigingen maken
- Uitnodigingen verzenden
- Bij wie moet men zich registreren
- Na het BO evaluatie en afhandeling reacties en vragen

Locatie
De locatie waar deze avond zal worden gehouden is de Burgerzaal van de gemeente Spijkenisse. Deze is geschikt voor maximaal 150 personen. Hierdoor worden de twee burgerzalen samengevoegd.

Actie:
- Locatie vastleggen
- Zaal indeling
- Spreekdesk
- Kapstokken
- Beamers testen
- Internet aansluiting (burgerzaal) regelen
- Microfoon spreker
- Microfoon met hengel voor de vraagsteller
- Ringleiding regelen
- Koffie / thee en frisdrank regelen

Sprekers
De voorzitter van de Wmo Adviesraad zal een welkomstwoord houden. Vervolgens zal het woord worden gegeven aan de Wethouder Wmo. Burgemeester Salet heeft veiligheid in haar portefeuille. De avond wordt georganiseerd door de Wmo Adviesraad. Wethouder Hamerslag zal als eerste toespraak houden. Verder zullen er twee sprekers zijn. Deze zijn de veiligheidscoördinator van de gemeente Spijkenisse (mw. E. Franse) en van de Brandpreventie van de regionale Brandweer (dhr. T. Mans). Voor deze avond is het van belang een professioneel iemand te vinden die kan optreden als discussieleider. Hiervoor zou dhr. F. Fransen (hoofd communicatie) kunnen worden benaderd.
Tot slot zal Burgemeester Salet de avond afsluiten.

De informatie welke deze avond voor de bezoekers is opgebouwd uit de volgende punten;
- Veiligheid eigen huis
- Veiligheid eigen omgeving
- Welke contacten?
- Wat kan men zelf doen?
- Wat kan men van de overheid verwachten

Actie:
- Burgemeester en wethouders uitnodigen
- Met sprekers tijdsduur en inhoud afspreken (15 minuten)
- Woordvoerder gemeente uitnodigen
- Plan B wanneer de technische apparatuur het niet doet (sheets)

Programma
Het concept programma ziet er als volgt uit;

Datum:	29 oktober 2009
Zaal open:	19:00 uur
Aanvang:	19:30 uur
Afsluiten:	22:15 tot 22:30 uur

Programma:

19:30 – 19:35 uur	Welkomstwoord Voorzitter Wmo Adviesraad
19:35 – 19:40 uur	Opening wethouder Hamerslag
19:40 – 19:55 uur	Video “Niet bang maar voorbereid”
19:55 - 20:10 uur	Spreker 1 (Veiligheidscoördinator)
20:10 – 20:25 uur	Spreker 2 (Brandweer)
20:25 – 21:00 uur	Pauze
21:00 - 22:00 uur	Discussie / Stellen van vragen
22:00 – 22:15uur	Afsluiting Burgemeester Salet

Discussie / Workshops
De volgende onderstaande vragen zouden gesteld kunnen worden;
- Ik woon op de 6 verdieping. Mijn vrouw kan niet zoveel trappen lopen. Bij brand mogen wij geen gebruik maken van de lift. Hoe komt mijn vrouw dan beneden?
- In de Maaswijk staan 55+ woningen. Heel prettig wonen. Alleen ik slaap op de bovenste verdieping. Het raam op de 1e verdieping zit hoog (op borst hoogte). Hoe moet ik mijn huis uit vluchten als er beneden brand uitbreekt?

- Door mijn beperking heb ik in mijn huis een traplift. Deze staat op de 1e verdieping als ik op bed lig. Wanneer er nu 's nachts brand uitbreekt kan dit een belemmering zijn. Stel dat ik lig te slapen en niets van de brand merk. Ik moet uit het huis gehaald worden door de brandweer.
- Wat kan ik zelf doen als verminderd zelfredzame?
- Hoe kan ik persoonlijk netwerk maken?
- Ik heb een psychische beperking. Ik heb namelijk pleinvrees. Hoe wordt ik geholpen als ik moet vluchten?
- Is het mogelijk (willen wij dat ook) dat mensen met een beperking meedoen aan een rampen oefening?
- Ik maak dagelijks gebruik van extra zuurstof. Is de brandweer op de hoogte dat ik deze flessen in huis heb?
- Wat heeft u zelf gedaan aan zelfredzaamheid?
- Wat kunt u voor een ander doen in geval van nood?
- Is een registratiesysteem voor verminderd zelfredzaamheid nodig of overbodig?

Aanmelding

De bij ons bekend zijnde organisaties zullen schriftelijk een uitnodiging ontvangen. Verder zal via persberichten, website en de voorlichtingskrant aandacht aan worden besteed. Aanmelden kan via 1 adres. Binnen de Wmo Adviesraad wordt gezocht naar een contactadres. In verband met de grote van de zaal mogen hier maar 120 stoelen en 30 rolstoel plekken zijn aangewezen. Degene die de aanmelding registreert zal daarom precies moeten weten met hoeveel mensen men komt. Wanneer de beschikbare plaatsen zijn uitgegeven zullen degene die zich dan aanmelden op een wachtlijst worden gezet.

Op dit moment van schrijven is de mogelijkheid dat wij getroffen worden door een pandemie. Bij het uitbreken hiervan moeten we rekening houden dat de avond op het laatste moment wordt afgeblazen. Hierdoor dienen naast de gebruikelijke NAW gegevens ook e-mail en telefoon worden genoteerd. Met deze laatste twee gegevens kunnen we de bezoekers op het laatste moment bereiken.

Informatiemap

Alle aanwezigen ontvangen voor de vergadering een informatiemap.

Deze map bestaat uit:

- hand-out van de twee presentaties
- Flyer "Wist u……"
- Folder ministerie binnenlandse zaken, "niet bang maar voorbereid", (A4, grote letters). Deze zal via de repro moeten worden afgedrukt.
- Folder ministerie binnenlandse zaken, "niet bang maar voorbereid", (A5)
- A4 Kaart ministerie Binnenlandse zaken
- Folders brandweer (nummers 1 Rookmelders, 2 Vluchten bij brand, 3 Brandwonden: voorkomen en eerste hulp, 5 Voorkom koolmonoxidevergiftiging (CO), 8 Brandpreventie voor ouderen en 11 Controlelijstbrandveiligheid thuis) De folders 115 Uw gebouw brandveilig (gebruikersbesluit) en 117 (Brand in uw bedrijf: het ontruimingsplan) zijn meer gericht op organisaties. Deze zullen op een tafel worden gelegd. Wie hierin is geïnteresseerd kan deze meenemen
- Evaluatie formulier

Het evaluatieformulier is bedoeld voor de bezoekers. Hiermee kan gekeken worden naar het resultaat van de avond. Is de doorgegeven informatie voldoende, gaat men maatregelen treffen etc..

Bij binnenkomst zullen de mensen worden ontvangen door de leden van de Wmo Adviesraad. Hier zal een tafel staan waar men zich moet aanmelden. Hier ontvangt iedere deelnemen de informatiemap.

Tijdens de Pauze zal een demonstratie via laptop van de volgende twee websites worden gegeven:
www.denkvooruit.nl
www.nietbangmaarvoorbereid.nl

Geschenk
Om de bezoekers te helpen met hun zelfredzaamheid op gang te zetten zouden we aan het eind van de avond bij het vertrek de bezoekers een geschenk mee te geven? Het zou dan leuk zijn dat zij een Knijpkat met logo van de gemeente krijgen.

Actie:
- Keuze en bestelling van geschenk "Zelfredzaam" (Knijpkat)

Aan een geschenk voor de deelnemers hangt een kosten plaatje.

Mogelijke opties staan onderstaand genoemd met daarbij de kosten. Prijzen zijn gebaseerd op 150 stuks (dan wel de minimale afname) en inclusief BTW

Keuze 1 Knijpkat (met opdruk) € 375 - € 421
Meerdere relatiegeschenken leveranciers

Keuze 2 1.008 Bronwater flesje (330ml) € 665
Minimale afname 1.008 flesjes met eigen opdruk

Keuze 3 252 Luxe Bronwater (500ml) € 428
Minimale afname 252 luxe flesjes met eigen opdruk

Keuze 4 **150** Bronwater flesje (500ml) € 18,75
Minimale afname Lidl 6 flesjes (€ 0,75) geen eigen opdruk

Andere mogelijkheden zouden de noodpakketten zijn. Deze zijn per stuk vrij kostbaar.
Er zijn drie soorten small, basis en large. De prijzen zijn respectievelijk € 39,95, € 62,50 en € 82,50.

In de map zal een tegoed bon van de Brandweer zitten. Bij het inleveren van de bon en het maken van een afspraak voor een controle thuis ontvangt men gratis een rookmelder.

De werkgroep Zelfredzaamheid heeft besloten dat het geschenk wat aan de bezoekers wordt meegegeven een knijpkat zijn. De kosten hiervan komen op rekening van de Wmo Adviesraad.

Op de knijpkat komt geen logo maar tekst te staan.
De opdruk zal zijn:

Alarm nummer 112 Bij geen alarm Politie 0900 8844 Brandweer kazerne 0181 677750

Communicatie community safety
Deelproject: vergroten zelfredzaamheid verminderd zelfredzame burgers bij rampen en ongevallen

Doelgroep: verminderd zelfredzame burgers.

Het gaat primair om inwoners van Spijkenisse met een verminderde fysieke zelfredzaamheid, omdat zij naast basismaatregelen nog extra maatregelen kunnen treffen om de zelfredzaamheid bij rampen en ongevallen te vergroten. Een groot deel van deze groep maakt op de een of andere manier gebruik van een WMO voorziening van de gemeente. In totaal maken ongeveer 5000 inwoners gebruik van een WMO voorzieningen en 1500 hiervan hebben alleen huishoudelijke hulp.

Activiteiten binnen project:

- voorlichtingsbijeenkomst met Wmo adviesraad
- informatiemarkt gekoppeld aan voorlichtingsbijeenkomst
- informatievoorziening

Vervolgactiviteiten :

- wijkbijeenkomsten
- individueel huisbezoek
- meldsysteem verminderd zelfredzamen

Project buiten Breed Overleg om:

Informatiesysteem verminderd zelfredzame

Dit informatie system wordt gevuld door de informatie die de mensen zelf opgeven. Vanwege de wet op de privacy is het niet toegestaan om bestanden met elkaar te koppelen. Hierdoor zal er een systeem moeten worden opgezet met de noodzakelijke informatie welke door de burgers zelf is verstrekt. Koppelingen worden hierdoor voorkomen. Daarnaast weet de burger welke informatie hij zelf heeft opgegeven.

Toekomst
De Wmo Adviesraad adviseert het college van B&W op het gebied van de Wmo. Daarom dient de Wmo Adviesraad over niet alleen het nieuwe maar ook de aanpassingen van het rampenplan te adviseren. Uiteraard zal dit dan alleen maar gelden voor het relevante gedeelte. Te denken is hierbij vooral aan de deelplannen die moeten worden vernieuwd. In het bijzonder de zelfredzaamheid van de burger.

Bronnen: Zelfredzaamheid en fysieke veiligheid van burgers; verkenningen, R. van den Brand, Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding, 2005.

Aktielijst

NR.	Aktie	Perc. Voltooid	Aktie door	Begin dd	Eind dd
0	Overleg werkgroep Zelfredzaamheid	doorlopend	HvE	Maa 31-8-09	Maa 31-08-09
1	Vast stellen datum 29 oktober 2009	100%	WG	maa 29-6-09	maa 29-6-09
2	Controleren op agenda Raad en College	100%	EF	maa 29-6-09	maa 27-7-09
3	Locatie vastleggen	100%	MT	din 7-7-09	din 7-7-09
4	Spreekdesk, kapstokken, geluid	100%	MT	din 7-7-09	maa 13-7-09
5	Zaal indeling	100%	Gem. ID	don 1-10-09	din 6-10-09
6	Beamers	100%	MT	don 1-10-09	vri 9-10-09
7	Koffie / thee en frisdrank	100%	MT	don 1-10-09	vri 9-10-09
8	Internet aansluiting	90%	MT	don 1-10-09	vri 9-10-09
9	Microfoon met hengel	100%	MT	don 1-10-09	vri 9-10-09
10	Ringleiding regelen	100%	MT	don 1-10-09	vri 9-10-09
12	Locatie systeem ontwikkelen	20%	HvE	din 7-7-09	din 7-7-09
13	Discussie vragen opstellen	20%	WG	din 7-7-09	maa 28-9-09
14	Inventariseren folders	100%	WG	woe 8-7-09	vri 31-7-09
15	Folders bestellen	0%	BR	maa 31-8-09	maa 31-8-09
16	flyer ontwikkelen	0%	Com.	woe 8-7-09	maa 10-8-09
17	Lijst maken (wist u dat….)	0%	Com.	woe 8-7-09	maa 10-8-09
18	kaart maken (rookmelders)	0%	BR	woe 8-7-09	maa 10-8-09
19	B & W uitnodigen	50%	Wmo AR	don 9-7-09	don 9-7-09
20	Communicatieplan schrijven	100%	AvdB	don 9-7-09	don 9-7-09
21	Persbericht schrijven	25%	TF	woe 2-9-09	woe 2-9-09

22	Persbericht verspreiden krant, website gemeente, website Spil en copie bij Spil	0%	Com.	vri 31-7-09	vri 31-7-09
23	Persbericht na afloop opstellen en verspreiden	0%	Tineke Feitsema	November 2009	
24	mappen (gemeente) bestellen voor hand-outs	0%	MT	din 1-9-09	maa 7-9-09
25	Mappen vullen	0%	Wmo AR	maa 7-9-09	maa 19-10-09
26	Adressen instanties invoeren	75%	HvE	maa 13-7-09	don 30-7-09
27	Algemene informatie op website gemeente	0%	Tineke Feitsema en Esther Fransen		
28	Flyer voor de doelgroep ontwikkelen	0%	Werkgroep CS	September 2009	
29	Verspreiden flyer gericht op doelgroep	0%	Afdeling MO	November 2009 huidige klantenbestand en continueren bij elke nieuwe aanvraag en neerleggen bij het Spil	
30	Informatiemap samenstellen	0%	Werkgroep CS	Oktober 2009	
31	Communicatie over vervolgstappen	0%	Esther Fransen/Brandwee	November 2009 en verder	
32	Woordvoerder gemeente uitnodigen	0%	HvE	woe 29-7-09	woe 29-7-09
33	Plan B bij defecte tech. Apparatuur	0%	HvE	woe 29-7-09	woe 29-7-09
34	Keuze geschenk “Zelfredzaam”	100%	HvE	woe 29-7-09	woe 29-7-09
35	Bestelling geschenk	0%	HvE	woe 29-7-09	woe 29-7-09
36	Adressen uitdraaien	0%	HvE	maa 7-9-09	maa 7-9-

					09
37	Uitnodigingen maken	0%	Wmo AR	maa 7-9-09	maa 7-9-09
38	Uitnodigingen verzenden	0%	Wmo AR	maa 7-9-09	maa 7-9-09
39	Bij wie moet men zich registreren	0%	HvE	maa 21-9-09	maa 19-10-09
40	Sprekers tijdsduur en inhoud afspreken	100%	HvE	maa 19-10-09	maa 19-10-09
41	hand-out laten drukken	0%	MT	maa 19-10-09	don 22-10-09
42	BREED OVERLEG	0%	Wmo AR	don 29-10-09	don 29-10-09
43	Evaluatie BO	0%	Wmo AR	vri 30-10-09	vri 27-11-09
44	Ongevraagd advies	0%	Wmo AR	vri 30-10-09	woe 4-11-09

HvE	Hans van Eijk
WG	Werkgroep
EF	Esther Franse
MT	Marianne Trustfull
Gem. ID	Gemeente Interne Dienst
BR	Brandweer
Wmo AR	Wmo Adviesraad
Com.	Afd. Communicatie
AvdB	Angela van den Berg
TF	Tineke Feitsema